

Skog & Ekonomi Special

NORDISK ANALYS

December 2004

Bäste läsare!

Här kommer ett specialnummer av nyhetsbrevet Skog & Ekonomi. Vi kallar det Nordisk Analys. Målsättning har varit att på ett enkelt och överskådligt sätt jämföra situationen för såväl skogsökonomi som skogsbruket i våra nordiska grannländer. Vi är fullt medvetna om att det växer lite skog även på Island. I relation till övriga länder är volymen försumbar och vi har därför valt att utelämna Island i denna jämförelse då den just avser skogstillgångar.

För dig som ännu inte är prenumerant på vårt Nyhetsbrev, anmäl dig på www.danskebank.se/prenumeration.

SVERIGES NEJ TILL EMU SYNS PÅ RÄNTAN,
FINLAND TYDLIG VINNARE!

Sid 2

HÄLFTEN AV NORDENS TOTALA
SKOGSTILLGÅNGAR FINNS I SVERIGE!

Sid 2

NORGE AVVERKAR ENDAST HÄLFTEN
AV TILLVÄXTEN!

Sid 3

HÖGT KOSTNADSLÄGE PRESSAR
NORGES SKOGSBRUK!

Sid 3

STOR INDUSTRIPRODUKTION I FÖRHÅLLANDE
TILL RÅVARUBASEN I FINLAND!

Sid 3

FINSKA VIRKESPRISER I TOPP PÅ SÅVÄL
MASSAVED SOM TIMMER!

Sid 3

ÄR DET DENSITETEN OCH TRANSPORTERNA SOM
GER DET LÅGA PRISET PÅ MASSAVED I DANMARK?

Sid 4

SKOGSMARKSPRISERNA I DANMARK I EN KLASS
FÖR SIG. DUBBELT SÅ HÖGA SOM I SVERIGE!

Sid 4

ÄR DE SYDSVENSKA SKOGSMARKSPRISERNA PÅ
VÄG MOT DANSKA NIVÅER?

Sid 4

SAMMANFATTANDE TABELL!

Sid 6

Nyhetsbrevet Skog & Ekonomi ges ut av Danske Bank i Sverige och är riktat till skogsägande privatpersoner och yrkesfolk i branschen.

Skog & Ekonomi utkommer 4 gånger/år via e-post. Prenumerera kostnadsfritt genom att anmäla dig på vår hemsida www.danskebank.se/prenumeration

RÄNTORNA

Finland har Nordens lägsta räntor

Med det allmänt låga ränteläget som råder i dag måste man ändå säga att skillnaderna är ganska stora mellan de nordiska länderna. Sverige ligger högt på den långa räntan. Den svenska 5-årsräntan hamnar på 3,47 % medan Finland ligger lägst med 3,06 %. En ränteskillnad på hela 0,4 %!

Den svenska korträntan ligger på 2,17 %. Sverige och Norge har den högsta skillnaden mellan kort och lång ränta på ca 1,3 % respektive 1,5 medan Finland med EUR ligger lägst med 0,9 %. Med en stark svensk krona och en högre ränta börjar vårt nej till EMU märkas för skogsindustrin.

SKOGSMARKEN OCH ÄGANDET

Andelen skog avspeglar nationens fokus!

För att få ett perspektiv på skogsarealerna måste man börja med att jämföra hela landarealerna. Om man utgår från Sverige så är Danmark ca 1/10 av Sveriges landyta medan Norge och Finland är ca 3/4 vardera. Om man sedan ser till hur stor del av landets yta som täcks med skog så är den hela 68 % i Finland, drygt 50 % i Sverige, drygt 20 % i Norge och ca 10 % i Danmark. Slarvigt uttryckt kan man nog säga att denna andel ganska väl avspeglar skogsbrukets angelägenhetsgrad i respektive land.

Det är ganska stora skillnader vad gäller ägandet av skogen. Andelen privatägd skogsmark är i särklass störst i Norge med knappt 80 % och lägst i Danmark

med 45 %. Värt att notera är att Finland har en betydligt större andel privatägd skogsmark 63 % jämfört med Sveriges 51 %.

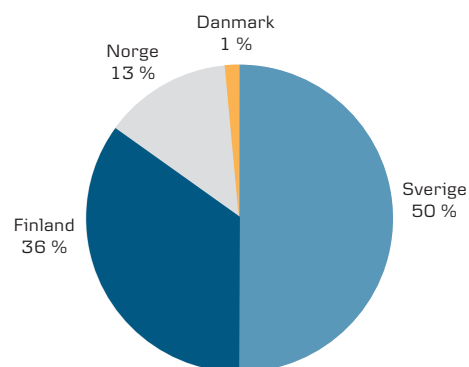
SKOGSTILLGÅNGARNA

Hälften av Nordens skogstillgångar finns i Sverige!

Den totala volymen skog för skogsbruk i Norden är drygt 5 Mdr M³sk vilket inger respekt även internationellt sett. Om man skall relatera till något kan man jämföra med EUs totala innehav på drygt 13 Mdr M³sk och Nordamerikas (USA + Canada) på ca 44 Mdr M³sk.

Av Nordens volym stående skog för skogsbruk så står Sverige med hela 50 % av råvarutillgångarna. Finland har 36 % och Norge 13 % vilket ger den

Nordens totala virkesförråd på 5,1 Mdr m³sk fördelat per land

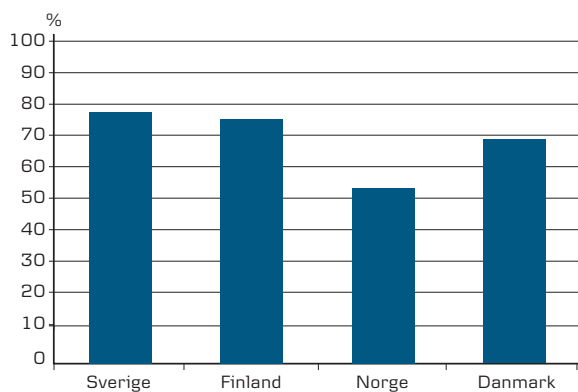

kvarvarande procentandelen till Danmark. Om man istället ser till tillväxten i skogen så är relationerna mellan länderna relativt likartade. Av Nordens totala skogstillväxt för skogsbruk på ca 180 milj m³sk per år så står Sverige för 47 %, Finland 40 %, Norge 12 och Danmark 2 %. För att jämföra Nordens totala tillväxt på 180 milj m³sk kan man se till Canadas tillväxt på ca 230 milj m³sk. Ryssland är den stora motorn vad gäller virkestillväxt i norra hemisfären med en årlig tillväxt på hela 740 milj m³sk.

AVVERKNING

Norge avverkar bara drygt 50 % av tillväxten!

Avverkning i procent av tillväxten

Den totala avverkningsnivån i norden ligger på ca 118 milj m³ub. Av denna står Sverige för hela 61 miljoner (52 %). Om man istället ser till avverkningsnivån i förhållande till tillväxten så ligger Sverige och Finland i en klass för sig med en avverkning på drygt 75 % av tillväxten. Det land som sticker ut är Norge som endast avverkar drygt 50 % av tillväxten. Hur kan det då komma sig att ett land som Norge utnyttjar sin förnyelsebara råvaruresurs så försiktigt? En första reflektion är att Norge skulle ha en lägre andel äldre skog och att detta skulle vara förklaringen. Här finner man dock att förhållandet snarare är det motsatta. – Nej, förklaringen till det låga utnyttjandet av skogen står sannolikt att finna i en kombination av orsaker. Ett högt kostnadsläge i Norge gör att virkespriserna upplevs som mycket dåliga vilket inte driver avverkningen.

Även avverkningskostnaderna är högre i Norge jämfört med Sverige och Finland vilket ger ett ännu lägre netto för skogsägaren. Dessutom ligger de dåligt utnyttjade skogstillgångarna ofta i lite sämre drivningslägen. Oberoende av alla dessa förklaringar så kan man konstatera att det finns en stor outnyttjad råvaruresurs i Norge. I dagens situation med brist på

virke så borde det finnas många innovativa grepp för att komma i åtnjutande av denna resurs. Dessutom är Norge faktiskt det land som i förhållande till avverkningsnivån har den största industriproduktionen för såväl pappersmassa som sågade trävaror. Kanske finns det en rationaliseringspotential i de Norska skogarna?

INDUSTRIPRODUKTION

Stor industriproduktion i förhållande till råvarubasen i Finland!

Sågverksproduktionen i Norden är ca 33 milj m³f sågad vara. Även här står Sverige för drygt hälften. Däremot är situationen en annan när det gäller produktionen av pappersmassa. Här ligger Finland i topp med knappt 12 milj. ton torrsvikt, tätt följd av Sverige. Om man ser till respektive lands råvarubas är skillnaden mycket stor vad gäller industriutbyggnad i Sverige och Finland. Orsaken är sannolikt att en del av investeringarna som gjorts i den Finska massaindustrin kalkylerat med råvara från Rysslands enorma virkestillgångar.

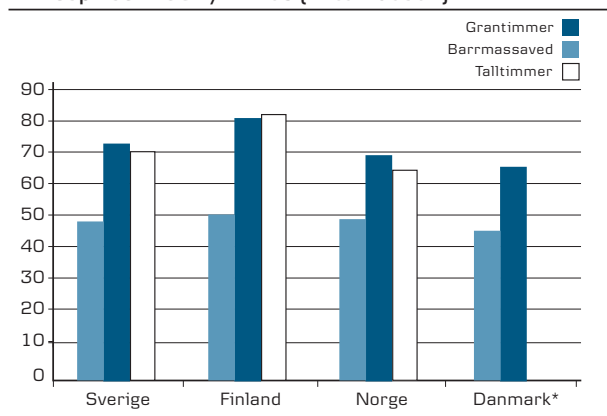
VIRKESPRISER

Finlands virkespriser i topp!

Att jämföra virkespriser mellan olika länder är oerhört vanskligt. Det finns en mängd faktorer att ta hänsyn till. Vi har därför valt att presentera Wood Resources Internationals officiella prisstatistik som accepteras av de flesta representanter i näringen. Priserna är omräknade från lokal valuta till US \$.

Jämförelsen visar att Finland har de högsta virkespriserna på såväl sågtimmer som massaved. Skillnaderna på massavedspriserna är förhållandevis små, bortsett från Danmark som har en speciell situation utan industri och långa transportavstånd. På massaved har Svenska priser legat lägre än såväl Finska som Norska under en mycket lång tid. Denna skillnad har under senare tid krympt och i dag är massavedspriserna 4 % högre i Finland än i Sverige.

Virkespriser i USD/m³ fub (fritt industri)

Källa: WRI.
*Muntliga uppgifter

På timmersidan är skillnaderna större. På talltimmer är priserna i Finland hela 15 % högre än i Sverige och 28 % högre än i Norge. Som sagt tidigare så ska man noga akta sig för att jämföra prisskillnader på enstaka procent men på timmer är prisskillnaderna för tillfället avsevärda. Sågverksproduktionen i Finland har sjunkit den senaste tiden och detta kan ju indikera att denna stora prisskillnad inte kommer att vara för evigt.

PRISER PÅ SKOGSMARK

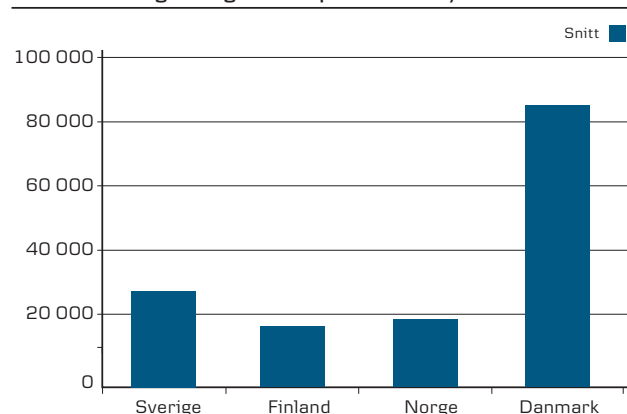
Mer än tre gånger högre pris på skogsmark i Danmark jämfört med Sverige!

Danska skogsmarkspriser har för länge sedan släppt relationen till den avkastning som marken ger i form

av virkestillväxt, jaktarrende mm. Här är det sk "härlighetsvärden" man betalar för och vi ser en utveckling som i viss mån liknar fastighetsmarknaden i Storbritanniens tätortsnära områden. Snittprisnivån ligger på drygt 80 000 SEK/ha med en variation mellan ca 50 000- 120 000 SEK inom landet. Den som alldeles nyss läst avsnittet om virkespriser drar snabbt slutsatsen att direktavkastningen vid skogsmarksinvesteringar i Danmark är obefintlig. Kommer södra Sverige att följa med denna utveckling?

Genomsnittspriset för en skogsfastighet i hela Sverige ligger på ca 29 000 SEK/ha. I norra Sverige är nivån ca 11 000 kr medan i södra Sverige ligger skogsmarkspriset på 44 000 SEK/ha. På andra sidan sundet får man alltså betala minst det dubbla. Då ska man komma ihåg att den Svenska fastighetsmarknaden är betydligt mer avreglerad än den Danska. I södra Sverige får i princip vem som helst köpa en skogsfastighet. I Danmark däremot gör sig endast danskar med erforderlig kompetens besvär att bjuda på fastigheten. Vi kan nog förvänta oss ett ytterligare ökat intresse från Danska köpare av skogsmark i södra Sverige, vilket sannolikt kommer att driva upp prisnivån ytterligare.

Genomsnittliga skogsmarkspriser i SEK/ha

När det gäller regleringar är det än värre i Norge. Här är det bosättningsplikt samt även brukningsplikt av eventuell jordbruksdel och det högsta pris som fastigheterna får säljas för bestäms i respektive kommun. I dag ligger genomsnittspriset i Norge på ca 18 000 SEK/ha med en spridning mellan 13 000 och 24 000 SEK. Om Norges fastighetsmarknad skulle avregleras hade vi säkerligen sett en prisökning av skogsmarken, framförallt i de södra delarna och då speciellt i området kring Oslo. En avreglering av skogsfastighetsmarknaden i Norge hade också ökat omsättningen på marknaden vilket indirekt gett en ökad avverkningstakt vilket varit positivt för landet.

I Finland har man däremot den mest avreglerade marknaden och här är det marknaden som helt och hållet bestämmer priset. Här ligger snittpriset på ca 15 000 SEK/ha med en variation mellan 9 000 till 22 000 SEK.

När vi kommer till jämförelsen mellan skogsmarkspriserna har vi tyvärr tvingats använda priset per hektar. Alla vet att skogsmark betalas per m³sk men det har varit omöjligt att få fram denna siffra för några av länderna. Sverige har den i särklass mest uppdaterade statistiken på området. Man ska också komma ihåg att priserna varierar mycket kraftigt mellan olika landsdelar i samtliga länder.

KÄLLOR

- * Räntor - Danske Markets, 20/12-2004
- * Landarealer, ägarförhållanden, virkesförråd, tillväxt, timmerandel - År 2000, Skogsstyrelsen Sverige
- * Avverkningsnivåer, timmerandelar, industriproduktion, exportandel - År 2003, UNECE
- * Virkespriser Norge Sverige Danmark - Q3, 2004 Wood Resources International
- * Virkespriser Danmark - Dec, 2004 bedömning av dansk expertis.
- * Fastighetspriser Hösten 2004 bedömning av nationell expertis kompletterat med nationell statistik.

Johan Freij
Skogsansvarig
Danske Bank i Sverige
Telefon 08-463 27 75

Jag tar gärna emot synpunkter och idéer från dig som läsare. Skicka dem till johan.freij@danskebank.se

Danske Bank i Sverige är ett nätverk av tolv provinsbanker med gemensamma specialistenheter och administrativa enheter.

I nätverket av provinsbanker ingår Bohusbanken, Hallands Provinsbank, Närkes Provinsbank, Skånes Provinsbank, Smålandsbanken, Sundsvallsbanken, Sörmlands Provinsbank, Upplandsbanken, Värmlands Provinsbank, Västmanlands Provinsbank, Älvsborgs Provinsbank samt Östgöta Enskilda Bank.

SKOGSBRUKET I VÅRA NORDISKA LÄNDER

LAND	SVERIGE	FINLAND	NORGE	DANMARK
Ränteläge				
Ränteläge 5 årig marknadsränta (SWAP)	3,47 %	3,06 %	3,52 %	3,17 %
Ränteläge 3 månaders deposit	2,17 %	2,18 %	2,01 %	2,20 %
Skogstillgångar				
Landareal (Milj ha)	41,2	30,5	30,7	4,2
Skogsareal för skogsbruk (Milj ha)	21,2	20,7	6,6	0,4
Andel privatägd skogsmark	51 %	63 %	78 %	45 %
Virkesförråd (Milj m ³ sk)	2 566	1 867	671	54
Andel barr i procent	85 %	82 %	79 %	58 %
Nettotillväxt (Milj m ³ sk)	85	72	22	3
År: 2000, Källa: Skogsstyrelsen "Skog för skogsbruk"				
Avverkning				
Bruttoavverkning i procent av nettotillväxten	77 %	75 %	53 %	69 %
Total avverkning (milj. m ³ fub)	61,4	49,2	7,0	0,8
Andel barrträdsvirke	94 %	88 %	99 %	81 %
Andel timmer	56 %	50 %	56 %	58 %
År: 2003, Källa: UNECE				
Industriproduktion				
Sågverksproduktion (Milj m ³ sågat)	16,8	13,7	2,2	0,25
Export som procentandel av inhemsk produktion	66 %	59 %	30 %	113 %
Massaproduktion (Milj ton torrvikt)	11,7	11,9	2,4	-
Export som procentandel av inhemsk produktion	29 %	20 %	27 %	-
År: 2003, Källa: UNECE				
Virkespriser				
Barrmassavedspris fritt industri (US\$/m ³ fub)	47	49	48	44
Grantimmerpris fritt industri (US\$m ³ fub)	73	81	69	65
Talltimmerpris fritt industri (US\$m ³ fub)	71	82	64	
År: Q3 2004, Källa: WRI (Danmark uppskattat)				
Skogsmarkspriser				
Skogsmarkspriset snitt för landet (k kr/ha):	26	15	18	84
Skogsmarkspriset högsta och lägsta medelvärde för olika delar i landet. (k kr/ha):	11 - 44	9 - 22	13 - 24	48 - 120
Källor: Intervjuer med nyckelpersoner i respektive lands skogsmarknad.				